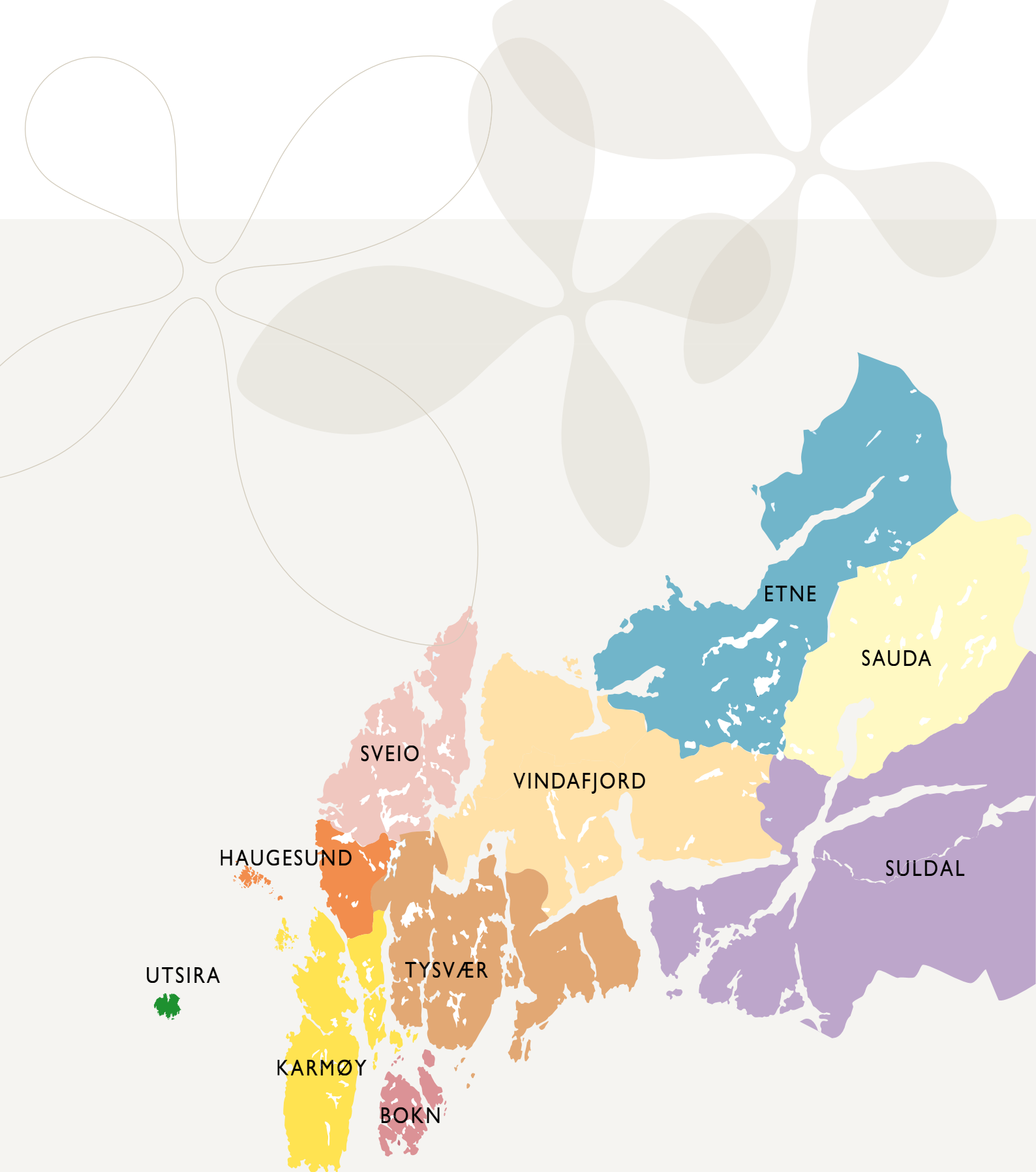

Haugaland Vekst regionråd

UTVIKLINGSPLAN FOR HAUGESUNDREGIONEN 2017-2020

Haugaland Vekst IKS
Vedtatt september 2017

Kårstø, Tysvær

Foto: Håkon Norvik

INNHOOLD

Innledning	4	Vedlegg 1 PROSJEKTER OG LØPENDE AKTIVITETER
Bedre samhandling.....	4	Næringsvennlig region
Organisering og planprosess.....	4	Profilering
Forankring og beslutningsprosess.....	5	Gründerskap
Arbeidsform	5	Infrastruktur
Evaluering og implementering	5	Kompetanse
Status 2016	6	Næringsklynger
Visjon, mål og hovedsatsingsområder.....	7	Finansiering
SATSINGSOMRÅDER OG STRATEGIER 2017-2020.....	9	Vedlegg 2 PROSJEKT BANK 2017-2020
Næringsvennlig region.....	9	Næringsvennlig region
Profilering	9	Profilering
Gründerskap.....	11	Infrastruktur
Infrastruktur	11	Kompetanse
Kompetanse	13	Næringsklynger
Næringsklynger	13	Finansiering
Finansiering	14	
TILTAKSPLAN 2017-2020	14	

INNLEDNING

Haugesundregionen består av de ti kommunene Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Sauda, Suldal, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord. Det er en region «med flere ansikter», der noen av kommunene er likeverdig del av Sunnhordland og Ryfylke, - og regionen er delt på to fylker. Regionen har vel 115.000 innbyggere, og nær 85 % av befolkningen bor i det mest urbane området. Regionsenteret er Haugesund. Det er store ulikheter i regionen, både i forhold til demografi, næringsstruktur og kommunestruktur. Dette gir ulike vilkår for å skape og utvikle vekst.

Det politiske samarbeidsorganet i regionen er Haugaland Vekst regionråd. Rådet består av ordførerne og rådmennene i de ti eierkommunene i Haugaland Vekst. Haugaland Vekst sin administrasjon er sekretariat for regionrådet og har ansvar for koordinering og gjennomføring av utviklingsplanen.

«Utviklingsplan Haugesundregionen» er de ti kommunene i regionen sitt grep for å «ta regi på framtiden», - å bidra til sterkere samhandling mellom næringslivet, utdannings- og forskningsmiljøer og offentlige aktører.

BEDRE SAMHANDLING

Næringslivet kjenner i liten grad på regiongrenser. Både den petro-maritime klyngen, energi- og prosessindustrien, og «blå og grønn» matnæring er felles for store deler av Vestlandet. Med ståsted i 2016 er den petro-maritime virksomheten svekket. Det er et betydelig fokus på omstilling og nyskaping, nye markeder og produkter.

Som en mindre region enn Stavanger og Bergen har Haugesundregionen enda større behov for samhandling for å styrke regionens posisjon. I arbeidet med Menonrapporten¹ og 12 fokusmøter med ulike bransjer i regionen, kommer det tydelig fram at regionen er svak på samhandling og attraktivitet som følge av dette. Regionen kan bli mye mer attraktiv ved å styrke samhandling, særlig knyttet til eksisterende næringer og for å tiltrekke oss etableringer, investeringer, kompetanse og tilreisende. Den beste måten å forsterke samhandling på er å ha felles, konkrete tiltak å gjøre sammen.

Kommunene sin rolle er å legge til rette for at næringslivet kan få best mulige tjenester og at det er så gode bo- og opplevelsestilbud at dyktige folk vil bo og arbeide i hele regionen. Kommunene kan også gjennom aktivt eierskap i interkommunale selskaper gi positiv påvirkning for næringslivet. Eksempler er Haugaland Vekst, Karmsund havn, Destinasjon Haugesund og Haugalandet, Ryfylke IKS, IS Fjordvegen o.a.

Innovasjon Norge peker på følgende framtidsrettede, bærekraftige områder der Norge har klare konkurransefortrinn; «Bioøkonomi», «Ren energi», «Havrommet», «Helse», «Kreative næringer og reiseliv» og «Smarte byer». Nye ord, - og mye kjent innhold. Hvilke muligheter gir det vår region? Regionen har et stort fortrinn gjennom lang erfaring med omstilling. Omstilling er «normalen». Tenk på utvikling fra trebåten til oljeplattformen, subsea-anlegget og offshore vindanlegg.

Planen har et 8-årig perspektiv – opp mot Rogfast-åpning, og planen har 4-årig strategi- og tiltaksplan. Regionen fokuserer på at styrket attraktivitet er målet, og økt samhandling er viktig for å nå målet.

ORGANISERING OG PLANPROSESS

Formelt vedtas planen av eierkommunene i Haugaland Vekst. Regionrådet ivaretar styring av arbeidet med planen og er styringsgruppe. Forankring og eierskap sikres ved vedtaket i hver enkelt kommune.

Haugaland Vekst, ved administrasjon, har ansvar for prosess og utarbeidelse av plan.

En arbeidsgruppe med deltakere fra kommunenes administrasjoner har bidratt i utvikling av plan.

Arbeidet med planen er delfinansiert av midler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementets byregionprogram.

Utviklingsplan Haugesundregionen består av en 4-årig strategisk plan og en tiltaksplan i to deler; prosjekter og pågående aktiviteter. I tillegg er det en prosjektbank som inneholder tiltak som er aktuelle og relevante, men som en ikke finner plass til innenfor nær framtid. Tiltak i denne vil kunne «plukkes opp» ved den årlige rulleringen i desember.

STRATEGISK PLAN

TILTAKSPLAN

VEDLEGG 1:
PROSJEKTER OG LØPENDE AKTIVITETER 2017-2020

PROSJEKT BANK

I utviklingsprosessen har Haugaland Vekst og arbeidsgruppen benyttet et stort tilfang av rapporter og analyser, blant annet Menonrapporten, Regional plan for areal og transport for Haugalandet, tidligere Utviklingsplan Hagesundregionen, kommunale planer, fylkesdelplaner og naboregioners næringsplaner.

Med bakgrunn i nedgang i oljeindustrien ble det etablert 12 fokusgrupper innen aktuelle næringer og samfunnsområder, for å få oppdaterte innspill til strategier og tiltak. Den regionale utviklingsplanen skal samvirke med kommunale næringsplaner og fylkeskommunale planer.

FORANKRING OG BESLUTNINGSPROSESS

Regionrådet som styringsgruppe har i sine møter fått status og gitt innspill. Rådmennene i regionen har fått orientering og gitt innspill. Arbeidsgruppen og administrasjonen har løpende bearbeidet planen. Agendakonferansen i november benyttes til å styrke forankring i næringsliv og kommunene, og for å gi innspill til utfordringer og videre veivalg.

I løpet av våren 2017 har Utviklingsplan Hagesundregionen vært ute på en bred høringsrunde før planen endelig vedtas i alle de ti kommunene. Gjennom årlig revisjon av Tiltaksplan skal en sikre at arbeidet med næringsutvikling i regionen er levende, oppe til diskusjon og tar fatt i de viktigste utfordringer.

ARBEIDSFORM

Planen er utviklet i samarbeid med mange personer fra næringslivet, utdannings- og forskningsmiljøer og offentlige aktører, og skal gjennom konkrete tiltak bidra til god utvikling. Gjennomføring av tiltak kan skje på flere måter, f.eks. ved at regionrådet, en eller flere kommuner, eller næringsaktører, tar ansvar for tiltaket.

EVALUERING OG IMPLEMENTERING

Tiltaksplanen vil bli evaluert og revidert ved slutten av hvert år og godkjennes av Haugaland Vekst regionråd.

STATUS 2016²

STYRKER

Regionen har «flere bein å stå på»; flere store næringsklynger og sterk leverandørindustri

Flere internasjonalt ledende selskaper har betydelig verdiskaping og sysselsetting i regionen

Regionen har store ledige og attraktive arealer for bolig og næring

Høy bostedsattraktivitet med befolkningsvekst like under snittet i Norge

Regionens næringsliv har over tid vist stor evne til omstilling

De siste ti årene har regionen opplevd sterk lønnsvekst i næringslivet

Et gjennomsnittlig lønnsnivå som ligger over snittet i Hordaland og Sunnhordland

Haugesund er motor for regionen pga. tilbud om arbeidsplasser til de som bor i omlandet

Flere offentlige oppgaver løses i fellesskap innad i regionen

Stor vannkraftproduksjon i indre del med sentrale og store kraftoverføringslinjer

MULIGHETER

Regionen har lavere lønns- og kostnadsnivå enn Stavangerregionen. Et konkurransefortrinn i forhold til å tiltrekke bedrifter.

Bedre samferdsel vil knytte regionen tettere til Stavanger og Bergen og gi større bo/arbeidsmarkedet, mer arbeidskraft og kunder til bedriftene

Regionen har stort potensiale innenfor næringer som er pekt på som framtidsrettede:

Havrommet, ny energi, bioøkonomi, helse/velferd, smarte samfunn, og kreative næringer/reiseliv

Regionen er sentral på Vestlandet, og kan få arbeidsplasser ift. Vestland fylke og staten

Fusjoner i høgskolen og forskning gir mulighet for styrket kompetanse og kvalitet

Ny industri som krever mye energi

SVAKHETER

Svakheter i regional samhandling, i næringslivet og kommunene, -og mellom disse

Regionen utfordres av de to sterke byregioner/fylkeshovedseter, Stavanger og Bergen

Regionen har utfordringer med prioritering og midler fra fylke og stat til viktige oppgaver

Kommunene er svært forskjellige, - noen må skape vekst og andre må håndtere vekst

Befolkningsutviklingen i regionen er svak i utkantene og i de minste kommunene.

Utfordringer i integrering av fremmedspråklige, spesielt ift. muligheter i arbeidsmarkedet

Til dels lange avstander fra Haugesund til kommuner lengst borte

Regionens samferdselssystemer har svakheter

Regionen må tydeliggjøre hvordan en vil videreutvikle Haugesund som regionsenter

Regionens arealbruk og infrastruktur gir utfordringer i forhold til bærekraft og miljø

TRUSLER

En region med mange ansikter utad, svak utvikling av regional samhandling

Regionale statlige aktører og tjenester svekkes, sentraliseres

Tap av kompetanse knyttet til nedgang i petro-maritim sektor, og ringvirkninger av denne

Rogfast kan ta ressurser fra regionen, og regionen forvitrer, blir randsoner for Stavanger

Noen kommuner har en stor andel sysselsetting knyttet til en stor bedrift

Reduksjon i landbruksaktivitet kan bidra til å svekke bosettingen i flere av kommunene

VISJON, MÅL OG HOVEDSATSINGSOMRÅDER

VISJON

«En region - ett ansikt»

Region- og fylkesstrukturen bidrar til at Haugesund-regionen er for lite synlig og kjent. I nasjonal statistikk og regioninndelinger er regionen fragmentert og ufullstendig beskrevet

HOVEDMÅL

«Attraktive Haugesundregionen, økt samhandling for bærekraftig³ verdiskaping»

«Attraktivitet» er kjernen i hovedmålet. Begrepet brukes i mange regioner og knyttes til kvaliteter for BEDRIFT, BO, BESØK. Det første viser til at bedrifter velger å være i regionen, og for at nye skal komme. Det knyttes også til kvaliteter ved å bo og leve i regionen og «besøk» peker på alle former for reiseliv. Regionen må oppleves som samstemt og synlig.

DELMÅL

BEDRIFT Vekst i sysselsetting og nyetableringer

BESØK Vekst i antall besøkende

BO Vekst i befolkningen

Haugesundregionen skal ha sterkere vekst innen utvalgte områder enn Stavangerregionen, Bergensregionen og landet for øvrig.

HOVEDSATSINGSOMRÅDER

Næringsvennlig region	Kommunale effektive tjenester
Profilering	Tiltrekke investeringer og etableringer, styrke synlighet og omdømme
Gründerskap	Nyskaping og etablerere
Infrastruktur	Samferdsel og annen infrastruktur
Kompetanse	Utdanning og kompetanseutvikling
Næringsklynger	Større, langsiktige samarbeid i utvalgte næringer
Finansiering	Finansiering av tiltak i planen, nyskaping og gründere

³ Bærekraftig utvikling må bygges på velferds-, økologi og generasjonsperspektivene. (St.meld. nr.58, 1996-97)

Haugesund

Foto: Håkon Nordvik

SATSINGSOMRÅDER OG STRATEGIER 2017-2020

NÆRINGSVENNLIG REGION

STATUS

Kommunene spiller en vesentlig rolle som tilrettelegger for næringslivet i regionen. For etablerte bedrifter er det viktig å få riktig og rask bistand, og det vil være gunstig om kommunene i større grad kan ha mest mulig lik praktisering av regler og rammevilkår.

Dagens kommunestruktur ser nå ut til å bli uendret og det vil derfor være grunnlag for å vurdere om og hvordan kommunene kan samarbeide enda mer effektivt gjennom ulike former for interkommunalt samarbeid.

I indre strøk spiller næringshagene en viktig rolle i det lokale næringsutviklingsarbeidet. Haugaland Vekst er den lokale utviklingsaktøren for flere av kommunene i ytre strøk, samt ivaretar den regionale utviklingsrollen for alle eierkommunene. Kommunene er også viktige utviklingsaktører. Haugaland næringspark på Gismarvik og Karmsund Havn er de ytre kommunenes største felles satsinger. Kommunene har også en rolle knyttet til samarbeid i næringsklynger, særlig i forhold til å utnytte nasjonale satsinger. Videre er kommunene en pådriver bl.a. for fiberbasert bredbånd, god mobildekning og etablering av datasentre.

For etablerere er det viktig at kommunenes 1. linjetjeneste bistår med avklaringer av hvilke muligheter etablerere har for faglig og økonomisk støtte. Det er ønskelig å vurdere hvordan regionen kan forenkles og forsterke apparatet for etablererne.

MÅL

Sammen har kommunene utviklet mer næringsvennlige og effektive tjenester.

STRATEGI

Samhandling for mer effektive kommunale tjenester (Smart Haugesundregion)

PROFILERING⁴

STATUS

Haugesundregionen er «en region med flere ansikter». Det er behov for å arbeide for å framstå mer tydelig og ensartet nasjonalt. Redusert aktivitet knyttet til petroleumsvirksomhet merkes for svært mange regioner, ikke minst på Vestlandet. Det er en skjerpet konkurranse mellom regionen for etableringer og investeringer.

Et viktig fokus er å arbeide for å sikre og beholde kompetanse, virksomheter og arbeidsplasser. Samtidig kreves det mye systematisk arbeid for å tiltrekke oss nye virksomheter og arbeidsplasser, - både private og offentlige, ikke minst i distrikta. Det er et krevende arbeid å overvåke og påvirke i tidlige faser mot potensielle aktører og etableringer. Offentlige arbeidsplasser er viktige for å balansere for at regionen har mange arbeidsplasser i konkurranseutsatte næringer. Styrking av naturbasert reiseliv og opplevelsesnæring vil også bidra til regionens næringsmangfold, kompetanse og nye kundegrupper.

Regionen har behov for bedre verktøy for markedsføring av regionen, og det kan oppnås mer om flere av regionens aktører kan samles om noen felles budskap og virkemidler. Det er etablert en «Faktabank» for løpende oppfølging av arbeidet for flyplassen. Det er et ønske å utvide konseptet «Faktabank» til andre områder og behov.

Regionen er avhengig av et attraktivt regionsenter og attraktive byer og tettsteder. Små og store etableringer vurderer ikke bare en tomt eller et bygg, men i stor grad også om det er gode steder å bo, leve og oppleve, og gode muligheter for korte og lengre reiser. Ikke minst er det store forventninger til nok og riktig kompetanse. Eksempelvis vil et internasjonalt skoletilbud bidra til at viktige ressurspersoner for næringslivet kan flytte hit.

MÅL

En attraktiv, synlig og robust region ⁵

STRATEGIER

Attraktive etableringer og investeringer
Omdømmebygging og markedsføring

⁴ Store norske leksikon: Profilering, det å skape og opprettholde en identitet og omdømme av et foretak, organisasjon, destinasjon eller produkt.

⁵ Kilde: fra Regional plan for areal og transport på Haugalandet

Foto: Per Inge Fjellheim

Foto: Vestfoto

Foto: Vestfoto

Foto: Vestfoto

Foto: Cathrine Fjæra

Langfoss

GRÜNDERSKAP

STATUS

Nyskaping omfatter utvikling i eksisterende næringsliv og i offentlig sektor, og etablering av flere nye bedrifter ved støtte til gründere. Utvikling i eksisterende næringsliv står for en stor del av utvikling av nye produkter og tjenester. For kommunene kan en påvirke noe av utviklingen ved tilrettelegging i tidlig fase gjennom samarbeid i næringsklynger og nettverk.

Kommunene har lang erfaring med prosjekter som tilrettelegger for næringsutvikling. Disse er ofte delfinansiert og gjennomført i samarbeid med Rogaland fylkeskommune og i noen få tilfeller med Hordaland.

Regionen har flere tilbud for etablerere, blant annet gjennom Rogalands felles program SKAPE, inkubatortilbudet i Validé Haugesundregionen og de ulike næringshagene. Det er utfordringer for etablerere knyttet til et mangfold av ordninger, og det bør arbeides for forenkling og bedre koordinering av tilbudene mellom «de gode hjelperne».

MÅL

Forbedre og forenkle etablerertilbudet slik at det blir mer gründervennlig

STRATEGI

«En dør inn!»

INFRASTRUKTUR

STATUS

Regionen er et knutepunkt på Vestlandet på grunn av samferdselssystemet E-39, E-134, flyplass og havnene. Denne infrastrukturen betjener lokale, regionale, nasjonale og internasjonale transportbehov, og flere, store og ledige næringsarealer gir potensiale for mange flere næringsetableringer. Transport- og logistikksystemet er viktige for bedriftenes konkurranseevne og lønnsomhet. Det er utfordringer med transportsystemene som fører inn og ut av regionen. Både flyplass, veisystemer og havner krever et langsiktig arbeid for nasjonal prioritering av midler. Flere aktører i regionen ønsker at jernbane vurderes i et langsiktig perspektiv.

Regionen har mye og store næringsarealer og havner. En av regionens viktigste korridorer går mellom Killingøy, Risøy, flyplass, Husøy og Hydro, gjennom T-forbindelsen til Haugaland næringspark, og til Kårstø. Det er flere aktører i Bergen og Stavanger som ser potensialet her. Men det er tøff konkurranse om hver etablering. Nye behov gir nye muligheter. Flere steder i regionen er det arealer og energitilgang som kan gi etablering av f.eks. datasentre.

I den regionale utviklingsplanen settes fokus på noen utvalgte tiltak knyttet til byer, tettsteder og bygder. Velfungerende steder bidrar til at næringslivet finner disse attraktive. Da er handel, skoletilbud, kultur- og fritidstilbud, kollektivløsninger og miljøkvaliteter viktige. Ikke alle steder er det tilfredsstillende bredbånd- og mobildekning.

MÅL

Nasjonal og regional infrastruktur som bidrar til økt attraktivitet innen bo, besøk, bedrift med fokus på bærekraft og miljøvennlige løsninger.

STRATEGIER

Styrke samferdselssystemene i og rundt regionen
Attraktive næringsarealer

Foto: Håkon Nordvik

Oppdrett, Karmøy

Foto: Håkon Nordvik

KOMPETANSE

STATUS

Utviklingsplan for Haugesundregionen fokuserer på videregående skole, fagskole og høyere utdanning, fordi disse forsyner næringslivet og offentlige aktører med kompetente arbeidstakere. Høgskulen på Vestlandet er etablert og det er viktig for regionen å bidra til at det blir sterk satsing på høgskolens virksomhet i Haugesund, både utdanningstilbud, forskningsaktivitet og nytt bygg. For å nå flere, må det fortsatt også legges til rette for å opprettholde og utvikle den desentraliserte høgskoleutdanningen.

Forskning og utviklingsarbeid skjer også i næringsliv og offentlig sektor. Høgskolen og forskningsaktører vil være viktige aktører, ikke minst for økt bruk av nasjonale og internasjonale forsknings- og utviklingsprogram og midler. EUs programmer er særlig aktuelle.

MÅL

Samordne og styrke kompetansen i Haugesundregionen ut fra fremtidige behov og muligheter.

STRATEGIER

Utvikling av FoU og høgskoletilbud, herunder desentralisert utdanning gjennom Utdanning i Ryfylke

Fra kompetanse på avveier til nye veier

«Aksjon Fagfolk»

Ung bonde

NÆRINGSKLYNGER

STATUS

Næringslivet i regionen har flere ulike måter å samarbeide på, ofte knyttet til bransje. Maritimt Forum, Energirike og destinasjonsselskapet er eksempler. For større næringsklynger er det mulig å danne større samarbeid for å styrke verdiskaping og innovasjon.

Systematisk samarbeid mellom næringsklynger, forskningsmiljøer, entreprenører, finansieringskilder og offentlige aktører kalles innovative økosystem. I Norge er det opprettet program som har gitt gode resultater innen flere klynger. Klyngeprogrammene er et samarbeid mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge og SIVA. Programmet er tredelt; Arena, Norwegian Centres of Expertise (NCE) og Global Centre of Expertise (GCE).

Satsingen har som mål å forsterke utviklingsarbeid i klynger for å øke deres dynamikk og attraktivitet, samt øke den enkelte bedrifts innovasjonsevne og verdiskaping. Klyngene i programmet mottar årlig store midler for å drive samarbeidet.

På bakgrunn av nasjonal suksess med klynge-samarbeid er det et mål å samarbeide med ulike klynger i regionen for å vurdere mulighetene for etablering av klyngeprosjekt. I tidlig fase kan kommuner bidra til et grunnlag for en satsing, i første fase som Arenaprojekt.

For mange virksomheter er det mulig å søke deltakelse i eksisterende klyngeprogrammer.

“Bedriftsnettverk” er et enklere program i Innovasjon Norge som kan benyttes også som en tidlig fase før et Arena-prosjekt. “Smaken av Vikingland” er et bedriftsnettverk i regionen innen lokalmat.

MÅL

Skape bærekraftig vekst og utvikling i næringslivet gjennom innovasjon, nyetableringer og investeringer som skaper og sikrer arbeidsplasser.

Sikre regional forankring og posisjonering av sentrale utviklingsprosjekter.

STRATEGIER

Næringsklynger

Regionale næringsutviklingsprosjekter

FINANSIERING

STATUS

Realisering av flere av tiltakene i Utviklingsplan Haugesundregionen er avhengig av finansiering. Ofte vil finansiering være som spleiselag mellom midler fra private og offentlige aktører. Slike bidrag er ofte til prosjekter som legger til rette for nyskaping, og det er til dels krevende søkeprosesser. Haugaland Vekst, enkeltkommuner og andre må ofte stå som søker på vegne av flere aktører. Vanligvis må et ønsket tiltak eller prosjekt synliggjøre egen innsats og midler for å utløse andre. I regionrådet i Haugaland Vekst er det et fond, og det vil ha stor betydning å få stabil tilførsel av midler til dette.

For gründere er det en rekke aktører som tilbyr støtte, og det er til dels vanskelig for den enkelte grunder å finne riktig tilbyder av midler på riktig sted i utviklingsprosessene. Kommunene gjennom sin 1. linjetjeneste er ofte en «los» inn i disse systemene. Det samme kan næringshagene være. Innovasjon Norge er en sentral aktør i flere faser for gründere, og gründere med særlig lovende prosjekter kan få forsterket støtte gjennom inkubatorordningen. Andre regioner har lyktes med å etablere fond for oppstarts- og vekstbedrifter, offentlig og privat kapital. Et slikt tilbud i vår region vil bidra til at flere bedrifter kan lykkes.

Regionen har over tid fått svakere uttelling av midler enn det befolkningsgrunnlaget tilsier. Dette gjelder både til regionale utviklingstiltak og grundere. Det er viktig å arbeide systematisk for å forbedre dette.

MÅL

Bidra til finansiering av aktiviteter og prosjekter i handlingsprogrammet.

Styrke finansiering til gründere og tiltak som tilrettelegger for nyskaping.

STRATEGI

Finansiering av nyskaping og regionale utviklingsprosjekt

TILTAKSPLAN 2017-2020

Tiltaksplan følger samme struktur som strategisk plan, der hovedsatsingsområder og strategier er fastlagt.

I prioritering av tiltak vil en være bevisst på at alle deler av regionen skal finne tiltak som kan bidra til vekst i egen kommune. Tiltak er kun presentert i kort form.

Det er viktig å knytte ansvar for gjennomføring av tiltak til eksisterende aktører og organ der slike finnes. Flere tiltak er videreføring av dagens aktivitet. Flyplass er et eksempel, der Flyplassutvalget med Haugaland Vekst som sekretariat leder arbeidet. Der det ikke finnes, vil det opprettes egnet organisering. Det er viktig at personer fra flere miljø som utfyller hverandre bidrar i et arbeid, og der alle partene føler eierskap til tiltaket, og ser nytte av å oppnå resultater av innsatsen.

Det vil ofte være behov for økonomiske midler til tiltak, og det er aktuelt å søke stats- og fylkesmidler, herunder også forsknings- og utviklingsmidler. Kommuner og næringsliv bidrar også til prosjekter, med arbeidstimer og til dels midler. Gjennomføring av tiltak vil i mange tilfeller være avhengig av ekstern finansiering.

I arbeidet med planen er det viktig å kunne dokumentere tiltak og vise til resultater av arbeidet i forhold til mål. Når nye tiltak skal iverksettes, vil det bli lagd prosjektplaner med beskrivelse av organisering, ansvar, framdrift, budsjett, finansiering o.a. Dette gir grunnlag for evaluering knyttet opp mot valgte kriterier. Det vil derfor bli etablert system for evaluering knyttet opp mot valgte kriterier. Det vil i tillegg bli gjennomført måling av effekten av arbeidet over tid for regionen samlet.

Tiltaksplanen består av 2 deler:

1. Prosjekter og pågående aktiviteter, rulleres årlig
2. Prosjektbank

Ølensvåg

Foto: Øyvind Sætre

Bokn
kommune

Etne
kommune

Haugesund
kommune

Karmøy
kommune

Sauda
kommune

Suldal
kommune

Sveio
kommune

Tysvær
kommune

Utsira
kommune

Vindafjord
kommune

VEDLEGG 1: PROSJEKTER OG LØPENDE AKTIVITETER 2017-2020

Består av nye og etablerte tema som er prioritert å jobbe med i perioden. Blir evaluert og revidert i Haugaland Vekst regionråd sitt siste møte hvert år.

NÆRINGSVENNLIG REGION

STRATEGI: Samhandling for mer effektive kommunale tjenester

TEMA: Smart kommunesamarbeid

Samordne, effektivisere og digitalisere kommunale systemer, rutiner og tjenester for økt service overfor etablerere og eksisterende næringsliv.

TEMA: Stavangerregionens Europakontor (SrE)

Jobbe for å få flere kommuner i Haugesund-regionen inn som medlem i SrE.

TEMA: Videreføring av Bygdeutvikling

Samordne kommunale ressurser knyttet til bygdeutvikling og sikre videre næringsutvikling innen landbruket i samarbeid med Innovasjon Norge og FMLA.

TEMA: NAV og etablerere

Styrke NAV og 1. linjetjenesten i kommunenes arbeid overfor etablerere og næringsliv.

TEMA: Evaluering og rullering av Utviklingsplan Haugesundregionen

Sikre årlig evaluering og rullering for videre prioritering i neste tiltaksplan.

PROFILERING

STRATEGI: Kommunikasjon for å tiltrekke etableringer, tilreisende og investeringer

TEMA: Systematisk markedsførings- og innsalgsarbeid av regionen

Tiltrekke større nasjonale og internasjonale etableringer og investeringer.

TEMA: Statlige arbeidsplasser til regionen

Tiltrekke og bevare flere offentlige virksomheter og funksjoner som gir nye kompetansearbeidsplasser i hele regionen.

TEMA: Faktabank

Styrke system for arbeid med å tiltrekke nye etableringer og investeringer. Videreutvikle og tilrettelegge faktabank som synliggjør regionen med høy kvalitet.

TEMA: «En region – ett ansikt»

Samordnet og styrket budskap og synlighet utad gjennom regionenes eksisterende aktører.

TEMA: Styrke regionsenteret sin rolle som motor for hele regionen.

TEMA: Internmarkedsføring

Styrke eierskap og identitet til Haugesundregionen Gjennom blant annet bruk av nyhetsbrev, hjemmesiden, kommunale hjemmesider, facebook etc.

TEMA: Regionalt omdømme- og rekrutteringsarbeid

Markedsføre regionen som attraktivt bo- og arbeidssted for studenter, elever og mulige tilflyttere

TEMA: Haugaland skole og arbeidsliv

Styrke ungdommers bevissthet omkring fremtidig utdannings- og yrkesvalg og synliggjøre regionens muligheter.

TEMA: Agendakonferansen

Styrke samhandlingen i regionen.

GRÜNDERSKAP

STRATEGI: EN DØR INN!

TEMA: Gründervennlig etablerertilbud

Forbedre og forenkle tilbudet til etablerere ved styrket samarbeid mellom aktører som opererer i regionen. Innovasjon Norge, Valide, Næringshager, Kubatoren, Gründergarasjen, 1. linjetjenesten i kommunene, Haugaland Bygdeutvikling, Skape.no, NAV mfl.

TEMA: 1. linjetjenesten

Styrke kommunenes innsats som 1. linjetjeneste for etablerere.

TEMA: Skape.no

Styrking av etablererkurs og tjenester gjennom SKAPE.

TEMA: Skape Forum

Arrangere møteplass for nettverksbygging og inspirasjon for etablerere.

INFRASTRUKTUR

STRATEGI: Styrke samferdselssystemene i og rundt regionen

TEMA: Haugesund lufthavn, Karmøy

Sikre og videreutvikle nasjonalt og internasjonalt rutetilbud

TEMA: E-134

Styrke arbeidet for realisering av planlagte oppgraderinger inn mot NTP. Tunnel Seljestad – Røldal er 1. prioritet.

TEMA: Nytt fengsel med høy sikkerhet

Økt kapasitet for å møte behovet regionen har for plasser med høy sikkerhet.

TEMA: Bredbånd og mobildekning i hele regionen

Sikre tilgang til bredbånd og god mobildekning i hele regionen.

TEMA: E-39 Bokn til Stord

Styrke arbeidet for realisering av nye traseer og oppgraderinger av E39 Kyststamveien mellom Bokn og Stord inn mot NTP. Videreføring av E39 Bokn-Aksdal har 1.prioritet.

TEMA: Havner

Økt aktivitet og utvikling i offentlige eide trafikkhavner.

TEMA: Rv 13

Styrke prioritering av rassikring i Suldal.

STRATEGI: Attraktive næringsarealer

TEMA: Næringsarealer med tilgang til flere energiformer

Sikre tilrettelegging for fremtidige etableringer i et «grønt skifte» og nødvendig bredbånd og mobildekning.

TEMA: Tilgang til mørk, internasjonal fiber

Arbeide for tilgang til mørk, internasjonal fiber.

TEMA: Næringsarealguiden

Sikre videreutvikle og markedsføring av næringsarealguiden.

KOMPETANSE

STRATEGI: Utvikling av høyskoletilbudet og FoU

TEMA: Etablering av Maritimt senter ved den nye høyskolen i Haugesund

Mål: Nybygg med etablering av den nye høyskolens faglige senter innen maritim sikkerhet.

TEMA: Høyere utdanningstilbud

Flere bachelor-, master- og doktorgradsstudier, etter- og videreutdanningstilbud, samt nettbaserte og desentraliserte høyskolestudier i Haugesund-regionen. Herunder Utdanning i Ryfylke.

TEMA: FoU i regionen

Styrke forsknings- og utviklingsarbeid, særlig knyttet til viktige næringsklynger og fagmiljøer i regionen.

STRATEGI: Fagfolk

TEMA: Fagutdanning

Flere med fagbrev.

Styrke karriereveiledning innen fagutdanningen.

Praksiskandidater får fagbrev gjennom formalisering av fagkunnskap.

Styrke praksisdelen av yrkesfaglig videregående utdanning.

TEMA: Kommunale lærlinger og praksisplasser

Flere lærlinger i kommunal sektor og flere praksisplasser, herunder for fremmedspråklige.

NÆRINGSKLYNGER

STRATEGI: Samskaping

TEMA: Innovasjon og entreprenørskap i næringsklynger

Etablere formalisert klyngeutvikling. Mulige næringsklynger: Havrommet, ren energi, bioøkonomi, velferdsteknologi, reiseliv/opplevelsesnæring og smarte samfunn.

STRATEGI: Regionale næringsutviklingsprosjekt

TEMA: Velferdsteknologi

Offentlig tilrettelegging for bruk av teknologi i tjenestetilbudet, herunder brannsikkerhet for risikoutsatte.

TEMA: Datasentre

Arbeid for tilrettelegging av mørk internasjonal fiber til regionen for etablering av datasentre og andre virksomheter.

TEMA: Haugalandet som en ledende energiregion

Sikre tilrettelegging og bruk av energibærere som del av nødvendig infrastruktur og mulig råstoff for fremtidig næringsutvikling.

TEMA: En regional reiselivsstrategi

Utvikle regionen til å bli et foretrukket reisemål i Fjord Norge, basert på våre fortrinn innen natur- og kulturbasert reiseliv.

TEMA: Offshore vind

Arbeide for etablering av Arenaprojekt offshore vind.

TEMA: Blå og grønn mat

Økte verdiskaping i matproduksjon.

FINANSIERING

STRATEGI: Finansiering av nyskaping og regionale utviklingsprosjekt

TEMA: Haugaland Vekst Utviklingsfond

Se på mulighetene for påfyll i eksisterende Haugaland Vekst-fond gjennom tilføring av ny kapital.

TEMA: Regionale utviklingsprosjekt og etablerere

Mer offentlige virkemidler til regionen gjennom økt offentlig finansiering til etablerertiltak og utviklingsprosjekt ved Innovasjon Norge, Inkubatorer, Regionalt forskingsfond Vestlandet, fylkeskommunen og fylkesmannen.

VEDLEGG 2: PROSJEKT BANK 2017-2020

Gjelder tiltak som regnes som viktige, men som ikke er prioritert i "Prosjekter og pågående aktiviteter"

NÆRINGSVENNLIG REGION

STRATEGI: Samhandling for mer effektive kommunale tjenester

TILTAK: Nye områder for interkommunale samarbeidsområder

Utrede mulige nye områder for interkommunalt samarbeid

TILTAK: Planforum Haugalandet

Etablere kommunalt nettverk for planarbeid i regionen.

PROFILERING

STRATEGI: Attraktive etableringer og investeringer

TILTAK: Tettsteder i nettverk

Etablere et samarbeid i regionen mellom flere tettsteder og bygder som ønsker å få til økt attraktivitet, gjennom nettverk som gir kunnskap, motivasjon og erfaringsoverføring. Samarbeid med Rogaland fylkeskommune o.a.

TILTAK: Ungdomsting

Etablere av Ungdomsting og årlig konferanse med fokus regionalutvikling.

TILTAK: Flerkulturelt fokus

Etablere en flerkulturell møteplass for samhandling og integrering

INFRASTRUKTUR

STRATEGI: Styrke samferdselssystemene i og rundt regionen

TILTAK: Regional plan for areal og transport på Haugalandet

Styring av Areal- og transportplan gjennom et eget samarbeidsorgan. Ref. ATP punkt 4.1.1.

TILTAK: Kollektivtransport

Standardisering av billettsystem for kollektivtransport.

STRATEGI: Attraktive næringsarealer

TILTAK: Næringsarealer i by- og tettsteder

Tilrettelegge sentrumsnære næringsareal i tråd med ATP

TILTAK: Interkommunalt eiendomsselskap for næringsarealer

Etablere interkommunalt eiendomsselskap med utgangspunkt i Haugaland Næringspark. Utrede interregional strategi for næringsareal.

KOMPETANSE

STRATEGI: Fra kompetanse på avveier til nye veier

TILTAK: Utdanning for arbeidssøkere

Samarbeide for etablering av ekstraordinære utdanningstilbud for arbeidssøkere.

TILTAK: Utdanning for fremmedspråklige

Etablere et regionalt samarbeid for språk-opplæring for fremmedspråklige som gir grunnlag for videre utdanning og jobb.

STRATEGI: Ung bonde

TILTAK: Kompetanse gjennom nettverk

Styrke rekrutteringen til landbruket
Etablere nettverk for å styrke kompetansen for yngre bønder som vil overta/kjøpe gård. Tilføre kunnskap, nettverk for læring, motivasjon og samarbeid gjennom bygdeutvikling.

NÆRINGSKLYNGER

STRATEGI: Finansiering av nyskaping og regionale utviklingsprosjekter

TILTAK: Opplevelsesnæringen

Med grunnlag i Fjord Motorpark og/eller Vikingland vil det bli etablert et samarbeid for utvikling av «Opplevelsesnæring» som en større næringsklynge.

FINANSIERING

STRATEGI: Finansiering av nyskaping og regionale utviklingsprosjekter

TILTAK: Fond for oppstartselskaper

Utrede mulighet for etablering av et fond som sikrer tilgang til kapital for oppstarts- og vekstbedrifter i en fase der annen risikokapital er vanskelig tilgjengelig.

